

Notitie	Addendum activiteitenplan Blijde Boedchapkerk
----------------	--

Project: Vleermuisonderzoek Blijde Boedchapkerk
Projectnummer: NL KE-806.004
Opdrachtgever: Gemeente Kerkrade
Datum: 7 december 2021, aangevuld 10 december 2021
Opgesteld door: Martijn Blaas, adviseur ecologie

Op 29 juli 2021 is door bureau VERBEEK de tussentijdse rapportage van het activiteitenplan ontheffingaanvraag Wet natuurbescherming voor de sloop van de Blijde Boedchapkerk Rolduckerveld opgeleverd. Hierin was reeds een deel van het vleermuisonderzoek ter plekke opgenomen. Echter kon, gezien de planning van de sloop en de reguliere doorlooptijd van een ontheffingaanvraag, nog niet het gehele vleermuisonderzoek worden aangeleverd. Het activiteitenplan heeft reeds ter beoordeling voorgelegd bij de Provincie Limburg en is geregistreerd onder zaaknummer 2021-013894.

Voorliggend addendum omvat de ontbrekende gegevens uit het vleermuisonderzoek en de eindconclusies ten aanzien van de voorgenomen sloop in relatie tot de Wet natuurbescherming.

Methodiek vleermuisonderzoek (H3.2 activiteitenplan)

Idem aan activiteitenplan

Datum	Tijdstip	Temperatuur (°C)	Bewolking	Neerslag	Windkracht (Bft)
19-05-2021	20:00-23:10	10	Bewolkt	Motregen	1-2
09-06-2021	03:00-06:30	16	Onbewolkt	Droog	2-3
05-07-2021	04:00-06:45	13	Bewolkt	Droog	1-2
26-08-2021	20:00-23:00	19	Half bewolkt	Droog; veel regen rond 23:00	1-2
04-09-2021	04:10-07:15	15	Half bewolkt	Droog	2-3

Tabel 1: Veldrondes vleermuisonderzoek: data en weersomstandigheden.

Uitvoerend ecooloog

Ecolybrium

Resultaten vleermuisonderzoek (H3.3 activiteitenplan)

Vaste verblijfplaatsen

Er is een rust- en verblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis aangetroffen. Deze zomerverblijfplaats bevindt zich aan de oostzijde van het voormalig kerkgebouw. Het gaat hier om een verblijfplaats van minimaal 12 exemplaren van de Gewone dwergvleermuis. In september zijn geen invliegende Gewone dwergvleermuizen meer aangetroffen. Dit duidt erop dat deze plek niet als winterverblijfplaats dienst doet.

Het aantal in-/uitvliegende dieren per onderzoeksrondte betrof:

- 19 mei: 2 uitvliegers
- 9 juni: 3 invliegers
- 5 juli: 9 invliegers
- 26 augustus: 12 uitvliegers
- 4 september (paar en winterverblijfplaats controle): 0 invliegers

De in-/uitvliegopening betreft een scheur in de maaskeien buitenwand. Op de kopse hoek van het pand is één maaskei, waarschijnlijk door vorst, los van de rest van de maaskeienmuur. Dit is de enige opvallende scheur in de wandconstructie van het pand. Er zal daarachter ruimte zitten waar de dieren weg kunnen kruipen. (*De in-/uitvliegopening is afgebeeld in figuur 7 van het activiteitenplan*) Ondanks het feit dat tussen kerk en toren een open dilatatievoeg aanwezig is en de omliggende woningen ook ruimtes lijken te bevatten die geschikt zijn voor vleermuizen (*zie figuur 8-12 uit het activiteitenplan*), is tijdens de onderzoeksrondes niet gebleken dat vleermuizen interesse hebben in deze locaties. In het projectgebied moet dus uitgegaan worden van slechts één vaste verblijfplaats.

Vaste vliegroutes

Er zijn diverse vliegroutes vastgesteld van Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. De Gewone dwergvleermuizen afkomstig uit de verblijfplaats verspreiden zich redelijk snel over het gehele gebied. Essentiële vliegverbindingen zijn niet in het geding.

Foerageergebied

Tussen en rondom het complex ligt een goed ontwikkeld jachtgebied voor vleermuizen. Er wordt door diverse soorten vleermuizen gejaagd: Ruige dwergvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Grootoorvleermuis (spec.), Laatvlieger en Watervleermuis in wisselende aantallen, gedurende de gehele avond.

De werkzaamheden leiden niet tot een verstoring en/of vernietiging van primaire jachtgebieden, omdat deze in het geheel behouden blijven. Het is niet vastgesteld waar de aangetroffen Ruige dwergvleermuizen, Grootoorvleermuizen, Laatvliegers en Watervleermuizen huisvesting hebben. Aan de oostzijde van de ingreeplocatie bevindt zich in ieder geval een groter bosgebied met oude bomen, dat mogelijk dienstdoet als verblijfplaats voor deze soorten.

Conclusie

In combinatie met de conclusies uit het activiteitenplan kan gesteld worden dat het hier om een groot zomerverblijf van Gewone dwergvleermuizen gaat. Essentiële vliegroutes of foerageergebied liggen niet binnen het projectgebied.

Overige waarnemingen

Tijdens de onderzoeksrondes zijn geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van beschermde diersoorten zoals Steenmarter, Egel en dergelijke. Ook zijn er tijdens de onderzoeken geen waarnemingen verricht van soorten als Kerkuil, Torenvalk, Slechtvalk die eventueel in/op de kerktoren slapen*.

Tijdens de ronde in mei is een groep van minimaal 10 Gierzwaluwen waargenomen, die de muren van de kerktoren gebruikten als hangplek om de nacht door te brengen. In juni en juli zijn deze echter niet aangetroffen.

** Dit is op speciaal verzoek van de gemeente Kerkrade in de avond van 8 november en de ochtend van 9 november nog geverifieerd. Dit leverde evenmin indicaties van gebruik op door genoemde soorten. Als roofvogels of uilen al gebruik maken van de locatie, dan gebeurt dat alleen op zeer onregelmatige basis. Zodoende kan niet gesproken worden van de aanwezigheid van een vaste verblijfplaats van deze soorten.*

Figuur 1: Waarnemingen vleermuizen rondom de Blijde Boodschapkerk.

Gevolgen voor het ecologisch werkplan (H6 activiteitenplan)

De resultaten kennen geen gevolgen voor het ecologisch werkplan, in zoverre, dat geen aanvullende maatregelen getroffen hoeven te worden.

Wat aanvullend wel noodzakelijk wordt geacht, is dat een ecologisch deskundige betrokken wordt bij het definitief maken van de planning voor sloop en nieuwbouw en wordt betrokken bij de nadere technische uitwerking van de nieuwe verblijfplaatsen voor vleermuizen in de te bouwen appartementenblokken. De ambitie is om sloop uitgevoerd te hebben voor aanbouw van broedseizoen 2022.

Gezien de aanwezigheid van foeragerende Laatvliegers in de aangrenzende parkstructuur, bestaat aanvullend de wens om de verblijfplaatsen in de nieuwbouw niet alleen geschikt te maken voor Gewone dwergvleermuis, maar ook voor de iets grotere Laatvlieger. Door het betrekken van de ecologisch deskundige kunnen hierbij de juiste keuzes worden gemaakt.

De nieuwe appartementenblokken (zie activiteitenplan) worden opgetrokken uit metselwerk. Dat betekent dat de blinde delen van de gevels in potentie dezelfde functie kunnen vervullen voor Gierzwaluwen als de huidige kerktoren, namelijk slaapplek. Gierzwaluwen vinden (net als vleermuizen overigens) voldoende grip op de stenen en het voegwerk om hangend tegen de gevel te overnachten, mochten weersomstandigheden daar aanleiding toe geven. Daarnaast blijft het advies uit het activiteitenplan gehandhaafd om in de nieuwbouw te voorzien in nestplekken voor Gierzwaluwen. Ondanks het feit dat ze de kerktoren slechts incidenteel als slaapplek lijken te gebruiken, duidt het er wel op dat zich in de omgeving een populatie bevindt. Vanuit natuurinclusiviteit is dit een bonus met een positieve uitwerking op de biodiversiteit van het omringende parkgebied.

Gevolgen voor het ecologisch werkplan (H6 activiteitenplan) – Planning en preventieve maatregelen

Uit overleg met gemeente Kerkrade is naar voren gekomen dat op dit moment nog niet zeker is wanneer sloop zal plaatsvinden. Daarom wordt als uitgangspunt genomen dat sloop ofwel volledig vóór 15 april plaatsvindt, ofwel in het najaar, dus vanaf september. Indien sloop van de zaalbouw van de kerk begin april (én de nachttemperatuur liggen al boven de 7 graden), dan wel in september plaats vindt, dan vindt eerst een controlerondes op in/uitvliegende en foeragerende Gewone dwergvleermuizen plaats, uitgevoerd door een vleermuisdeskundige. Indien activiteit van Gewone dwergvleermuis wordt waargenomen, dan wordt een zogeheten op maat gemaakte 'exclusion flap' aangebracht. Dit gebeurt onder begeleiding van en met controle door een ecologisch deskundige. Dit gebeurt minimaal twee weken voor daadwerkelijke sloop van de zaalbouw. Monitoring van de 'exclusion flap' wordt afgestemd op de aard van de waarnemingen in de veldronde voorafgaand aan plaatsing.

De hierboven vermelde uitgangspunten met betrekking tot de sloopplanning vormen tevens het planningkader in relatie tot Gierzwaluw. Zo wordt immers buiten de periode gewerkt dat Gierzwaluwen in Nederland zijn.

Conclusie ten aanzien van de ontheffingaanvraag

De resterende onderzoeksrondes hebben niet tot gewijzigde inzichten geleid die aanleiding geven tot het aanpassen van de ontheffingaanvraag zelf. Een aanscherping van het ecologisch werkplan is echter op zijn plek.